

grenzen overschrijden

cross the Lines / franchir les lignes

cruzar las fronteras

31 Mei-Augustus 2007.

Nieuwsbrief van het IFOR-programma Vrouwen Maken Vrede
(Women Peacemakers Program, WPP).

Jonge Vrouwen Gezocht om de Maatschappij te Veranderen

"Opnieuw vroeg ik me af waarom de volwassenen in de vredesbeweging de kans niet grijpen om de energie van jongeren te gebruiken. Zij zijn zo levendig, sterk, creatief en je kunt zoveel plezier met ze hebben. Maar meestal wordt daar helemaal niet aan gedacht."

Nina Perkowski, een IFOR-vrijwilligster, was een van de jonge vrouwen in de WPP-delegatie die ter gelegenheid van de vergadering van de VN-commissie voor de Positie van de Vrouw (Commission on the Status of Women, CSW) naar New York was gereisd. Zij maakte bovenstaande opmerking nadat zij een receptie voor meisjes daar had bijgewoond. De eenenvijftigste zitting van de CSW vond plaats van 26 februari tot 9 maart 2007. In overeenstemming met het CSW-werkplan 2007-2009, had de Commissie deze keer 'Het uitbannen van alle vormen van discriminatie en geweld tegen meisjes' als voornaamste thema. Vanwege dit thema besloot WPP een delegatie van jonge meisjes naar New York te sturen om de stem van de jeugd bij de CSW te versterken en om jonge activistes kennis te laten maken met het systeem van de Verenigde Naties, en het te ontmythologiseren. WPP Program Officer Shelley Anderson begeleidde twee meisje op hun trip naar New York: Nelly Njoki, een activiste bij FAMEC (Family Mediation and Education Centre, Familie-bemiddeling en Educatiecentrum) in Kenia en Nina Perkowski, IFOR-vrijwilligster voor ASF (Aktion Sühnezeichen Friedensdienste, Vredesdienst Actie als Verzoeningsteken) uit Duitsland.

De conclusies uit de 51ste zitting van de Commission on the Status of Women zijn te vinden onder:

http://www.un.org/womenwatch/daw/csw/csw51/pdfs/CSW51_agenda%20conditions%20ADVANCE%20UNEDITED%20VERSION.pdf

Uit Nina's reisverslag

27 februari

Mijn eerste dag bij de Commissie voor de Positie van de Vrouw (CSW) is achter de rug. Ik ben uitgeput. Na de inschrijving, gingen we naar een workshop voor meisjes, georganiseerd door het IWTC (International Women's Tribune Center, Internationaal Vrouwenpodium), leuk en gezellig. Daarna keken we naar een toneelstuk van jonge studenten uit Amerika. Zij stelden het onrealistische schoonheidsideaal dat jongeren er op nahouden centraal, en brachten hun boodschap 'het maakt niet uit, je bent gewoon mooi' heel sterk over. Ik vond

Nelly Njoki and Nina Petrowski at the UN

hun voorstelling indrukwekkend. Vervolgens ging ik naar een workshop over een nieuwe website voor vrouwelijke politici. Later dwaalde ik door de VN-boekwinkel. We gingen ook naar de netwerkbijeenkomst voor afgevaardigden, waar alle groepen afgevaardigden bij elkaar kwamen voor het bespreken van strategieën om de CSW te beïnvloeden. Ik kon het gesprek nauwelijks volgen, het was echt voor insiders. Termen als 'G77', 'UNDP', or 'De Ene VN' vlogen door de zaal; ik had ze nooit eerder gehoord. Ik realiseerde me dat er geen jongeren bij waren. Waar de beslissingen genomen werden waren geen meisjes te zien of te horen....

28 februari

Deze ochtend hadden we een ontmoeting met Jo Becker van Human Rights Watch (Waakhond voor de Mensenrechten) in het Empire State Building. Voor het eerst leerden we iets over het lobbyen bij de VN – wat het precies inhoudt en hoe je het kunt doen. Toen we terugkwamen, bereidden we onze eigen workshop voor, die we 's middags om 2 uur zouden geven in het (Church Centre) Kerkencentrum: 'Not Only Victims: Girls as Social Change Agents' (Niet alleen slachtoffers: Meiden als Maatschappijveranderaars).

Bij het begin van de workshop moest iedereen opstaan en een rij vormen volgens leeftijd. Het werd heel duidelijk dat de meesten ouder dan 40 waren. Nelly en ik lieten zien hoe meisjes vaak een gebrek aan steun ondervinden, als ze voor het eerst met werk voor niet-gouvernementele organisaties (NGO-werk) te maken krijgen. Toen vertelden we iets over onze activiteiten en spraken over de moeilijkheden die we tegengekomen waren in de vredesbeweging. De deelnemers konden toen over hun eigen ervaringen vertellen, en men vond

die gelegenheid prettig en er werd goed gebruik van gemaakt. Er waren levendige discussies, en Shelley schreef de suggesties op die mensen aandroegen om meisjes beter te kunnen steunen in het activisme. Tenslotte gaven Nelly en ik ook nog onze aanbevelingen. (Zie hieronder). Na de workshop vertelden een paar jonge meisjes ons dat zij onze strijd herkenden en dat zij zich geïnspireerd en gesterkt voelden. Er kwamen ook oudere mensen naar ons toe om te bedanken en om hun steun en begrip uit te spreken. Het was een fijn gevoel dat deze taak achter de rug was, vooral omdat het echt goed was gegaan. 's Avonds kwamen we een jonge deelneemster van de workshop tegen met wie we het onderwerp verder bespraken. Ik kreeg het idee om een mentorprogramma te ontwikkelen binnen IFOR, en ik krijg het maar niet uit mijn hoofd...

1 maart

We gingen naar een workshop over Geweld, gehouden door jonge vrouwen, maar die was jammer genoeg niet erg indrukwekkend. We gingen vroeger weg en Nelly en ik bezochten een receptie voor meisjes, georganiseerd door het IWTC. Het doel daarvan was om de meisjes die de CSW bezochten met elkaar in contact te brengen en met elkaar te praten. Het was verbazingwekkend hoe anders de sfeer daar was: de meisjes dansten, lachten en hadden schik, ze amuseerden zich geweldig. Opnieuw vroeg ik mij af waarom de volwassenen in de vredesbeweging de kans niet grijpen om de energie van jongeren te gebruiken. Zij zijn zo levendig, sterk, creatief en je kunt zoveel plezier met ze hebben. Maar meestal wordt daar helemaal niet aan gedacht.

Aanbevelingen uit de WPP-workshop tijdens de CSW: "Not Only Victims: Girls as Social Change Agents":

- NGO's moeten ruimte bieden voor meisjes om te groeien
- NGO's en activisten moeten luisteren naar meisjes
- Mentorschappen, waarbij oudere en jongere activistes met elkaar kunnen spreken zijn belangrijk.
- Ouders moeten het zelfvertrouwen van kinderen bevorderen.
- Er is meer steun nodig voor de reïntegratie in de samenleving van overlevenden van seksueel geweld tijdens conflicten
- Er is meer aandacht nodig voor jonge vrouwen van het platteland
- Meisjes moeten worden aangemoedigd zelf beslissingen te nemen; hun beslissingen moeten worden gerespecteerd.
- Leiderschap van meisjes moet worden aangemoedigd
- Meisje die hun rechten eisen moeten worden aangemoedigd
- Meisjes moeten worden uitgenodigd voor conferenties- daar moeten fondsen voor geworven worden
- Vredesorganisaties moeten meer stagiaires krijgen
- Leiderschap moet opnieuw worden uitgevonden
- Oudere activistes moeten rolmodel zijn en jongere vrouwen begeleiden
- Strategische netwerken en bondgenootschappen moeten aangemoedigd worden.

5 maart

Nelly en ik gingen naar een bijeenkomst over fondsenwerving voor sekse-gelijkheid. De mensen daar hadden het voornamelijk over de coördinatie van de 52ste CSW in 2008... Voor ons was het moeilijk te volgen en we besloten om weg te gaan. We gebruikten de tijd om voor het eerst de officiële zitting van de CSW bij te wonen.

We zagen hoe de landen wijzigingen aanbrachten in een document waar zij overeenstemming over wilden bereiken voordat de CSW zou zijn afgelopen. We bekeken het geheel een tijdje; het was interessant om te zien welke landen actief waren en hoe Duitsland de Europese Unie vertegenwoordigde – dat gaf hun commentaar een heel gewicht! Toen gingen we weer, nu om de volgende workshop bij te wonen, over seksueel geweld tegen vrouwen tijdens conflicten. De panelleden spraken over de moeilijkheid om soldaten te straffen voor seksuele misdaden – gewoonlijk lag de verantwoordelijkheid bij het land waar de troepen vandaan kwamen, niet bij de ICC, en de daders werden vaak helemaal niet ter verantwoording geroepen. Eve Ensler, de schrijfster van de 'Vagina Monologen' las een sterke passage voor over misdaden tegen vrouwen in conflicten. Haar woorden raakten me diep, en toen ik wegging voelde ik me ongemakkelijk en vol zorgelijke gedachten.

Toch besloot ik om daarna de Meisjesbijeenkomst bij te wonen – een grote teleurstelling. De meisjes die er waren, bleken gedwee en heel dankbaar dat zij nu de VN konden zien. Natuurlijk was het een belangrijke gebeurtenis voor hen, dat zij er bij mochten zijn, maar ze zagen niet dat ze zelf ook iets te bieden hadden – vooral wat betreft het onderwerp 'geweld tegen meisjes'. Het kwam niet bij hen om de volwassenen te vertellen hoe zij tegen geweld aankijken of hoe zij de strijd tegen geweld of de vredesbeweging zien...

Die avond bleef ik in het hotel, en dacht na over de workshops die ik had bijgewoond.

6 maart

Vandaag kwam de Algemene Vergadering bij elkaar. Zelfs Ban Ki-moon was er om een toespraak te houden over geweld tegen vrouwen. De Zaal van de Algemene Vergadering was indrukwekkend – daarvan alleen al kreeg je een gevoel van waardigheid en belangrijkheid. Jammer genoeg was het een informele bijeenkomst en er waren heel weinig deelnemers – minder dan een kwart van de zetels was bezet. Al gauw verliet de Secretaris Generaal de vergadering... De discussies die volgden bleken nogal vermoeiend, en nadat we het geheel een tijdje hadden aangekeken, besloten Nelly en ik weg te gaan. We besloten nog een workshop bij te wonen, over jonge meisjes en gedwongen seks in Afrika. Een mevrouw van het Guttmacher Instituut presenteerde de resultaten van een onderzoek in vier Afrikaanse landen. Het was niet echt schokkend wat er was ontdekt; ik had al begrepen dat veel meisjes onvrijwillig seks hadden. Wat zouden de uitkomsten geweest zijn als het onderzoek in Duitsland was gehouden? – Ik denk dat sommige cijfers hetzelfde zouden zijn geweest. Het viel me op dat de CSW zich eigenlijk alleen met Azië en Afrika bezig hield, veel Europese vrouwen waren er niet. Degenen die op de conferentie waren, bleken zich vaak bezig te houden met Afrikaanse vrouwenzaken. Is de emancipatie in Europa voltooid? Veel mensen neigen dat te geloven.. Het stelde me teleur toen ik deze houding ook in de CSW terugzag

– Ik had verwacht daar toch wel mensen tegen te komen die er anders over dachten. Vrouwen uit Afrika en Zuidoost Azië vochten zo hartstochtelijk voor hun rechten. Mijn landgenoten waren onzichtbaar....

7 maart

Het is raar om nu weer terug te zijn in het gewone leven in Alkmaar. Toen ik terug was, kwam ik andere jonge mensen tegen. Tijdens de CSW voelde het alsof we de wereld konden veranderen; ik voelde me gesterkt door de gedrevenheid van activistes en hun doorzettingsvermogen. Nu ben ik terug bij jonge mensen die zich *niet* in de eerste plaats bezig houden met het verbeteren van de wereld. Ik moest me realiseren dat de gewone wereld anders is dan de NGO die ik in New York had bezocht. Toch geloof ik nog steeds dat we alles zouden moeten doen om aan een betere toekomst te werken. De VN mogen dan niet altijd even effectief zijn, en de beslissingen die genomen worden niet altijd even goed, maar ze *kunnen* gebruikt worden om grote veranderingen tot stand te brengen. Dat ligt in de handen van ieder persoonlijk, en ik ben vast van plan die kans niet te missen...

2007 CSW: Een Bericht van Hoop

door Nelly Njoki

Toen ik klein was luidde de onuitgesproken boodschap: "kinderen mag je zien, maar niet horen".

De tijden zijn veranderd, dacht ik bij mezelf, inderdaad, de dingen zien er beter uit voor kinderen van over de hele wereld.

De plaats was een zaal vol meisjes, jonge en oudere vrouwen en een paar mannen; het verhaal was de strijd van meisjes uit verschillende leefwerelden. Ieder meisje dat haar eigen cultuur vertegenwoordigde had een verhaal over stereotypingen, minderwaardigheid en de problemen van het opgroeien als meisje. Maar daarmee kwam ook de boodschap van hoop en het aanpakken van wat fout is. Het was een boeiende en openbare ervaring, en het gaf een realistisch beeld van de wereld waar meisjes in leven. Het riep ook de vraag op hoeveel meisjes zich er eigenlijk van bewust zijn hoe de omgeving waarin ze leven hen vormt? Dat was het thema van de Commission on the Status of Women dit jaar, van 26 februari tot 9 maart in New York: Het uitbannen van alle vormen van discriminatie tegen meisjes'

Het onderwerp kon niet beter op tijd komen; meisjes uit allerlei levensomstandigheden vertelden verhalen over schadelijke culturele gewoontes, van vrouwenbesnijdenis, kindhuwelijken, en eerwraak tot vrouwenhandel, geweld tegen meisjes, HIV/AIDS en kinderen in conflicten. De problemen waren schokkend en bewogen menig luisteraar tot tranen. De bijeenkomst bood een gelegenheid en een veilige plek voor meisjes en vrouwen om hun problemen en succesverhalen te vertellen, en de lasten leken minder zwaar te dragen wanneer zij gedeeld konden worden. De vrouwen en meisjes van verschillende afkomst netwerkten, sloten bondgenootschappen, en verzamelden hulpbronnen, alles in een poging om in de eigen gemeenschap veranderingen tot stand te kunnen brengen.

Met de bewustwording ontstond ook de behoefte om strategieën te vinden om de situatie te veranderen. Het was duidelijk dat de meisjes wisten wat nodig was. Het was hoog

tijd om wetten te maken die meisjes betreffen. Strenge straffen zijn vereist om een eind te maken aan de discriminatie van meisjes. Een meisje uit de Democratische Republiek Kongo stelde dat *"om meisjes te beschermen is een goed functionerend wettelijk kader nodig, een aanmoedigende omgeving en een goedwillende overheid."*

De discussie benadrukte ook de mogelijkheden van meisjes en jonge vrouwen om bij te dragen aan veranderingen in de maatschappij. Sociale activistes zijn bakens van hoop voor meisjes en jonge vrouwen die verandering willen brengen in de situatie waarin de maatschappij hen geplaatst heeft; meisjes kunnen nee zeggen tegen schadelijke culturele praktijken, dwars gaan liggen en elkaar steunen. *"In elke persoon sluimert een activist"*, zei een deelneemster, *"en we hoeven die activiste alleen maar te voeden. We moeten echter ook bereid zijn de prijs voor verandering te betalen."*

Het is duidelijk dat we moeten doen wat we zeggen; als individu moeten we de strijd voor het uitbannen van geweld tegen meisjes niet opgeven, en meewerken aan bewustwording en het bieden van steun en begeleiding aan meisjes. We moeten ook onze regeringen aanspreken op de beloftes die zij doen tijdens zulke internationale conferenties en aandringen op implementatie op het nationale niveau. Bijvoorbeeld in Kenia wordt het onderwerp aangepakt door het instellen van een multi-sectorale eenheid (task force) om toe te zien op de implementatie van de Wet op Seksuele Misdrijven 2006. De task force werd in april 2007 ingesteld, en moet bewustwording brengen ten aanzien van seksueel geweld en uitbuiting van meisjes, en het rechtssysteem versterken om de wet ook toe te passen. De burgermaatschappij wordt actief betrokken bij het bevorderen van meisjes- en kinderrechten, en het criminaliseren van culturele praktijken zoals vrouwenbesnijdenis en kindhuwelijken. Er moet nog veel gebeuren, maar er worden stappen in de goede richting gezet.

Het belangrijkste is dat meisjes beseffen dat veranderingen hen niet zullen worden aangeboden als zij zelf hun verantwoordelijkheid niet zien en actie ondernemen. Het steunen van het meisjes vandaag is het versterken van de vrouw van morgen, en daaruit voortvloeiend het versterken van een maatschappij. Dit was het thema van de CSW: het is tijd dat meisjes worden gezien, gehoord en gesteund.

Nieuws

Prijzen voor Vrede

De nominering voor de twee vredespreizen van de Amerikaanse afdeling (branche) van IFOR, FOR/USA, is onlangs gesloten. Het betreft de Pfeffer Vredesprijs en de Martin Luther King-prijs, vredespreizen voor personen die zich hun hele leven sterk hebben gemaakt voor vrede, gerechtigheid en verzoening. De prijswinnaars krijgen een geldbedrag en een oorkonde. De Internationale Pfeffer Vredesprijs werd in 1989 ingesteld door Leo en Freda Pfeffer als speciaal eerbetoon aan mensen die waar ook ter wereld werken voor vrede en gerechtigheid. De Martin Luther King-prijs werd door FOR/USA in 1979 ingesteld als een erkenning van onbekende personen of groepen die in de Verenigde Staten werken in de traditie van Martin Luther King, Jr. FOR/USA, 521 N. Broadway Nyack, New York 10960; Phone: 845-358-4601 email: for@forusa.org www.forusa.org/programs/pfefferprize.html

Stageplaatsen voor Jongeren

UNOY, het United Network of Young Peacebuilders (Netwerk van jonge vredesactivisten) biedt jongeren de gelegenheid werkervaring op te doen op het gebied van vredesopbouw. Kom bij een enthousiast, internationaal team, leer nieuwe vaardigheden en kom in contact met jongeren en organisaties wereldwijd. Het werk ligt op het vlak van vredesopbouw, conflicthantering, belangenbehartiging en lobby voor jongeren, vredeseducatie en mensenrechten. Stagiaires stellen samen met hun supervisor en de projectcoördinator hun programma vast. De leerdoelen betreffen niet alleen kennis en vaardigheden, maar stimuleren ook om na te denken over je instelling en houding als onderdeel van je persoonlijke en professionele groei. De stageplaatsen zijn onbetaald, eenvoudige lunches en reiskosten voor het werk binnen Nederland worden vergoed. De vrijwilligers krijgen ook interne training en maken volledig deel uit van het team op kantoor. Indien mogelijk worden vrijwilligers ingezet in korte termijn-projecten. Belangrijke aantekening: op dit moment kunnen alleen stages aangeboden worden aan legale inwoners of burgers van de Europese Unie. UNOY Peacebuilders Ms. Marthe Hesselmans; Javastraat 58, 2585 AR The Hague, Netherlands; Tel ++31-703-647799, Fax ++31-703-622633, E-mail: coordinator@unoy.org Website: www.unoy.org

Achtergrondinformatie

Het **Actiepakket voor 24 mei, de Internationale Vrouwendag voor Vrede en Ontwapening 2007** is verschenen. Het thema is dit jaar 'Meisjes veranderen de Wereld', met artikelen over meisjessoldaten en hun kinderen; Meisjes veranderen Afrika, Jonge vrouwen hebben de Moed om Dwars te liggen, Vredesopbouw voor Jongeren; Uitdagingen voor Iraanse meisjes, Meisjes opleiden tot Leiders, Meisjes maken Vrede in Cambodia en nog meer onderwerpen. Zoals gewoonlijk bevat het actiepakket een uitgebreide internationale adressenlijst van Vrouwenvredesgroepen over de hele wereld. Het 24-mei Actiepakket is gemaakt in samenwerking met het International Vredesbureau International Peace Bureau, IPB in Geneve.) Bestel een exemplaar bij WPP of download het pakket van de van de WPP site: www.ifor.org/WPP.

Mondiaal Rapport over Seksueel Geweld in Gewapende Conflicten.

Het Centrum voor Democratische Controle van Gewapende Strijdkrachten (DCAF) bereidt een mondiaal rapport voor dat gegevens zal bevatten over seksueel geweld in gewapende conflicten. DCAF doet een oproep aan experts in diverse landen om de conceptversies van het rapport te verspreiden binnen hun netwerken om de nodige aanvullingen te maken. Neem voor landenprofielen uit Afrika, Noord- en Zuid Amerika, Azië, Europa en het Midden-Oosten contact op met programmacoördinator Megan Bastick van DCAF. m.bastick@dcaf.ch De inleiding tot het rapport kan ook opgevraagd worden. DCAF.Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces, Rue de Chantepoulet 11, CH-1211 Geneva; Tel : +41 (0) 22 741 77 34

Agenda

10-15 juli: Internationale VrouwenVredesConferentie
Doel van de conferentie is de kracht van vredesactivisten te

Grenzen overschrijden verschijnt driemaal per jaar in een Engelse, Franse, Spaanse, Russische, Arabische en Nederlandse versie. Een Duitse versie is on-line beschikbaar. Met een bijdrage van 10 euro helpt u ons om dit nieuws over initiatieven van vrouwen op het gebied van vrede te verspreiden onder groepen en personen die het zelf niet kunnen betalen. Betalingen kunnen gedaan worden door een overschrijving naar giro 2704182 ten name van Stichting IFOR, Alkmaar. Voor meer informatie over IFOR's programma Vrouwen Maken Vrede kunt u contact opnemen met: m.vanbeek@ifor.org.

Het **Women Peacemaker Program (WPP)** is een initiatief van de International Fellowship of Reconciliation (Internationale bond voor Verzoening, IFOR). sinds 1919 zet IFOR zich in voor actieve geweldloosheid. Voor meer informatie over het WPP of over de bij IFOR aangesloten organisaties kunt u contact opnemen met het Internationale Secretariaat.

IFOR (International Fellowship of Reconciliation)
Spoorstraat 38, 1815 BK Alkmaar, the Netherlands
tel. +31 72 512 3014 fax: +31 72 515 1102
email: office@ifor.org; Website: www.ifor.org. Website WPP: www.ifor.org/WPP. Postbank account 2704182.

ISSN: 1388-1345

WPP Program Manager: Isabelle Geuskens
Program Officer: Shelley Anderson
Regional Development Officer: Dorothy Attema
Gender Officer: Cristina Reyna
Information Officer: Mariette van Beek
Vertaling: Janne Poort - van Eeden

versterken door het aanleren van vredesvaardigheden zoals bemiddeling, onderhandeling en communicatie. Deelnemers zullen winnaars van de Nobelprijs voor de Vrede ontmoeten en werken met mensen van verschillende achtergrond, geloof, levensovertuiging, professionals en mensen aan de basis. Wereldberoemde vredesactivisten zullen lezingen houden, en tijdens workshops zullen praktische, toepasbare vaardigheden aan de orde komen. Voor meer informatie ga naar: www.womenspeaceconference.org

29 juli-10 augustus: Internationale Summerschool Vredeseducatie: Opvoeding tot Vrede, Mensenrechten en Gerechtigheid (Education for Peace, Human Rights, and Justice). De Summerschool wordt georganiseerd door het Platform Vredescultuur in samenwerking met de Universiteit Utrecht en is bestemd voor studenten en mensen die werkzaam zijn in het educatieve veld. De cursus biedt twee weken van lezingen, workshops en excursies, in klassiek universitaire stijl en door middel van alternatieve methoden. Deelnemers aan de cursus die ook een paper schrijven over een relevant educatief onderwerp krijgen een certificaat ter waarde van 3 ECTS. Tijd voor het schrijven van het paper en een mentor zijn inbegrepen. Contact: l.vriens@fss.uu.nl and annukka@vanderborch.com

Augustus 2007. Het Sekse-element en militarisme, een seminar van New Profile/WRI, Israel. In het Seminar zullen activisten en academici van over de hele wereld bij elkaar komen en de relatie bestuderen tussen militarisme en het sekselement. Het seminar wordt georganiseerd door War Resisters International, samen met de Israëliëse feministische antimilitaristische beweging New Profile. Ga naar: www.incore.ulster.ac.uk/courses/ss/ss.html